

Grensverleggers

Ze denken, ze durven, ze doen, en dit alles buiten de gebaande paden. Grensverleggers gaan verder dan de meesten van ons. Veel verder, en op geheel originele wijze.

Windstilte vormde een grote uitdaging.

Hiro is volledig blind.

Doug kocht *Dream Weaver* speciaal voor de oversteek met Hiro.

Mitsuhiro Iwamoto

BLIND DE OCEAAN OVER

Het oversteken van een oceaan is voor iedere zeiler een hele onderneming. Maar Mitsuhiro Iwamoto bedacht een plan dat nog veel uitzonderlijker is: als blinde de Stille Oceaan oversteken. De eerste poging mislukt jammerlijk, de tweede verloopt succesvol. "Iedereen die dromen heeft, zou ik willen aanmoedigen die na te jagen."

Tekst MICHEL VAN STRATEN Foto's ARCHIEVEN VAN DOUG SMITH

Blind en dan de Stille Oceaan oversteken in een zeilboot. Hoe dan? En waarom? Mitsuhiro Iwamoto ('Hiro') was vijftendertig toen hij het plan opvatte om van Japan naar Californië te zeilen, ook al was hij volledig blind. De hoe-vraag komt meteen ter sprake en lijkt op het eerste gezicht het moeilijkst te beantwoorden. In elk geval voor zeilers zoals ik, die alle zintuigen kunnen gebruiken en zeilen dan al uitdagend vinden. Maar de waarom-vraag is minstens zo fascinerend. Het antwoord is te vinden in de levensloop van de Japanse Amerikaan.

Trauma

Voor wie het levensverhaal van Hiro volgt, wordt snel duidelijk dat het vol met pieken en dalen zit. Die hebben we allemaal wel, maar bij deze man zijn ze nogal extreem. En betekenisvol, hoewel dat vooral later in zijn verhaal duidelijk wordt. Op zijn zestiende wordt Hiro door een oogziekte blind. Deze levensveranderende gebeurtenis heeft zo'n grote impact op het incasseringsvermogen van de jongen, dat hij serieus overweegt om uit het leven te stappen. Gelukkig doet hij dat niet. Hij ontmoet zijn (Amerikaanse) vrouw, als ze op bezoek is in Japan. Via haar komt hij in aanraking met zeilen en vindt hij zijn redding op de zee. "De zee is mijn licht," vertelt hij in de documentaire *Sea of Light*. "Die haalde mij uit de duisternis." Staand aan de rand van die onmetelijke Grote Oceaan vormt zich in die tijd een plan in zijn hoofd: in plaats van zijn leven

te beëindigen wil hij het volledig omarmen, door die oceaan over te steken in een zeilboot. "De zee is mijn moeder en mijn broer. Ze spoelt alle zorgen van me af."

Angst voor de zee

In 2012 roept het Japanse zeiltijdschrift *Kazi* lezers op om een plan in te sturen voor een oversteek van de Grote Oceaan. Hiro (zes jaar eerder verhuisd naar San Diego, in Californië) reageert en wordt uitgekozen om samen met de (ziende) Japanse journalist Jiro Shinbo de oversteek te maken. Lang zal die reis niet duren. Na zes dagen krijgt het tweetal een noodlottige aanvaring met een walvis. De boot zinkt, en het duo brengt een halve dag door op het reddingsvlot voordat ze opgepikt worden door de kustwacht. De gebeurtenis vormt het tweede grote trauma in het leven van Hiro. Hij houdt er een stevige angst voor de zee aan over, en posttraumatische stressstoornis (ptss). Daarbovenop komt harde kritiek uit de maatschappij: hoe haalt een blinde het in zijn hoofd om dergelijke risico's te nemen? Hij zou thuis moeten blijven, en niet zulke dromen moeten najagen. Het sentiment in Japan rond Hiro en zijn poging is ronduit negatief. Hij raakt in een depressie, want zijn criticasters hebben gelijk, denkt hij.

Ommekeer

Dat hij een tweede poging zou wagen, lag dan ook niet erg voor de hand. Toch wil hij dat, een aantal jaar na zijn noodlottige poging, samen met een nieuwe partner in

crime, de Amerikaan Doug Smith. Om te begrijpen waarom, en vooral hoe Hiro nogmaals die grote plas water wilde oversteken, leg ik in de zomer van 2024 contact. Ik spreek hem en Doug online. Beide mannen, inmiddels goede vrienden, zijn duidelijk blij om elkaar weer te spreken; Hiro woont aan de westkust van de Verenigde Staten, Doug aan de oostkust. Na wat smalltalk vertellen ze over wat de ommekeer is geweest. Hiro: "Ik zat in een dal en dacht na over succes in het leven. Dat komt niet vanzelf, daar moet je iets voor doen. Het leven is als een serie golven: het gaat op en neer." Als een vriend hem op een gegeven moment vraagt weer eens mee te gaan zeilen, weigert hij aanvankelijk, door zijn angst voor de zee. Maar na enig aandringen gaat hij toch mee. Hij begint na te denken over een nieuwe oversteek van de Grote Oceaan. "Want dat is de grootste oceaan ter wereld," zo vertelt hij me, alsof dat niet een enorme gedachtesprong is, maar een logische keuze. Hiro: "Ik dacht: wat een uitdaging. Dit kan betekenisvol zijn. Het is iets waardoor mijn toekomst een miljoen keer succesvoller kan worden dan mijn leven nu is." Behalve dat Hiro niet kan zien, is er nog een andere hobbel te nemen voordat hij aan deze uitzonderlijke expeditie kan beginnen: hij is nog steeds bang voor de zee. Niet echt prettig als je een oceaan wilt oversteken. Om van zijn angst af te komen gaat hij zwemmen in de baai. Eerst korte stukjes, dan steeds langere. En ja, als je aan het oversteken van de grootste oceaan ter

'Toeristen betalen in San Diego 50 dollar om walvissen te spotten, wat niet altijd lukt. Ik ga een stuk zeilen en knal er gelijk gratis bovenop'

wereld denkt, waarom dan ook niet na je eerste angstige zwemslagen jezelf ten doel stellen om deel te nemen aan een heuse triatlon? Hiro schrijft zich in voor de beroemde Iron Man, verschijnt aan de start, en finisht ook nog.

Voor een oversteek die weken zal duren, heeft Hiro wel een ziende partner nodig. Doug vertelt over hun ontmoeting in 2016: "Mijn zeilervaring? Die bestond uit op het dek zitten in de zon met een koel drankje in mijn hand. Dat beviel me wel." Niet echt het profiel van een oceaانبestormer. Een vriend vermoedt dat er meer in zit en zegt tegen hem: "Als dat jou zo bevalt, wil je misschien eens kennismaken met iemand die ik ken en die ook van zeilen houdt." Doug en Hiro worden aan elkaar voorgesteld en gaan samen lunchen. Ze komen te spreken over het plan van Hiro. Doug: "Ik zei: jij kunt zeilen, ik kan zien. *Let's do this.*" Nog geen uur na hun kennismaking besluiten de twee mannen: wij gaan samen de oceaan oversteken. Doug koopt in 2017 *Dream Weaver* en neemt zeillessen.

Maar hoe dan?

Voor een oversteek van San Diego naar Japan zijn al gauw één tot twee maanden nodig. Iedereen die langer dan een paar

dagen aan boord van een zeilboot op zee is geweest, weet: het ritme bestaat uit zeilen, onderhoud plegen, jezelf verzorgen en rusten. Er is een wachtsysteem. Met andere woorden: beide mannen moeten hun deel doen. Doug moet ook slapen.

Hiro vertelt lachend hoe Doug hem een voorstel deed voor de wachtdeling. "Omdat jij blind bent, kun jij het best 's nachts de wacht nemen." Maar dat was niet helemaal als geïntje bedoeld. Doug zeilt nou eenmaal liever als het licht is, verklaart hij. En voor Hiro maakt het niet uit als het nacht is. Hoewel Hiro het als halve grap brengt, schuilt er een interessant aspect in: hoewel zienden blind zijn vooral als handicap of gemis zullen beschouwen, heeft het niet alléén maar nadelen, maar ook voordelen. Hiro: "Ik hoor en voel veranderingen in de boot sneller dan iemand die kan zien. Daarvan heb ik veel profijt gehad. Ik kon vaak beter inspelen op veranderingen dan anderen, of bijvoorbeeld iets uit de donkere kajuit pakken." De twee besluiten om wachten van drie of vier uur in te stellen, afhankelijk van de omstandigheden.

Horen en voelen

Op 24 februari 2019 vertrekken Hiro en Doug met *Dream Weaver* uit de haven van San Diego. Ze hebben als doel Fukushima

INSPIRATIE

Op de vraag waarom het zeilen Hiro zo aanspreekt, antwoordt hij: "De wind en de golven behandelen mij als ieder ander." Op zijn website Voyageofinspiration.com kun je meer lezen over zijn verhaal. Je kunt er ook lezen hoe Hiro zich inzet voor het ophalen van donaties voor organisaties die aandacht vragen voor (onderzoek naar) blindheid.

Scan de code voor een korte impressie van Hiro, Doug en *Dream Weaver*.

in Japan te bereiken, een afstand van zo'n 6000 zeemijl. Hiro: "De eerste paar dagen waren zwaar, want er was veel verkeer. Doug moest aan dek blijven om alles te overzien. Dat kon ik niet. Na die paar dagen kregen we er een routine in." Tijdens die routine zeilen beide mannen de boot zelfstandig, zoals dat ook gaat bij een ziende duobemannings. Hiro vertelt hoe dat voor hem in de praktijk werkt: "Vooraf had ik een mentale kaart van de boot gemaakt. Tijdens het zeilen voel ik de veranderingen van de windkracht en de hellingshoek die de boot maakt. Ik hoor hoe de zeilen klinken. Af en toe check ik de spanning op de schoten. En tijdens een storm voel ik aan de vibraties van de boot of ik de schoten moet laten vieren." De zon geeft ook behulpzame signalen. "Het grootste deel van de tijd voeren we westwaarts. Dus 's ochtends moest ik de warmte van de zon op de achterkant van mijn linkerschouder voelen. Rond het middaguur moest ik de warmte op mijn hoofd voelen, en richting de avond kwam de warmte van voren." De warmte van de zon als navigatie-instrument, daar had ik nou nooit aan gedacht. Doug vult aan: "De zeilen trimmen deed Hiro zelf. Net als overstag gaan. Alleen bij grote veranderingen in de wind en als we bijvoorbeeld een zeil moesten wisselen,

Voedsel tijdens de oversteek.

◀ Hoog bezoek.

▶ Doug en Hiro na hun succesvolle oversteek.

maakte hij me wakker en deden we dat samen." Dat heeft er niet eens alleen mee te maken dat Hiro blind is. Zienden die samen zeilen, doen dat vaak ook zo. Weersverwachtingen en windrichting en -snelheid checkt Hiro via een audio-instelling op de apparatuur.

Om te toetsen of ik goed begrijp dat Hiro geheel zelfstandig de boot kan besturen gedurende langere tijd (dagen, weken), stel ik hem een hypothetische vraag: zou je een oceaanoeversteek ook alleen kunnen volbrengen? Ik doel dan natuurlijk niet op het vertrek uit en de aankomst in een haven, maar op de routine op zee, met de navigatie en alle zeiltechnische en huis-houdelijke aspecten die daarbij komen kijken. Tot mijn verrassing antwoordt Hiro: "Ik ben aan het overwegen om eens solo de oceaan over te steken." Wow. Dat was in elk geval niet het antwoord dat ik verwacht had.

Sindsdien vrienden voor het leven.

'Mensen zeggen weleens: wie is het gekst, de zeiler die niet kan zien, of de zeiler die de oceaan opgaat met een blinde?'

Uitdagingen

Datzelfde geldt als ik beide mannen vraag wat aan boord de grootste uitdagingen waren. Mijn verwachting is dat die met het blind zijn van Hiro te maken hebben. Maar dat heb ik mis. "Niet kunnen douchen," zegt Hiro eerst als grap. En daarna serieus: "Windstilte. Mentaal was dat zwaar, want we hadden nog duizenden mijlen te gaan." In tegenstelling tot wat ik altijd verwacht als ik dit aan zeezeilers vraag, vormden stormen (die er wel waren) niet de grootste uitdaging voor het tweetal. Integendeel. Een voorspelde storm vlak voor de finish zorgde nog wel voor een mentale opdoffer.

Doug: "We hadden een goede voortgang gemaakt, toen we besloten de storm die op ons af kwam, te ontwijken. We keerden om, en met ruime wind hadden we meer snelheid dan daarvoor. Maar we voeren wel de verkeerde kant op. Het was zwaar om al die voortgang die we gemaakt hadden, te zien verdwijnen."

Aankomst

Uiteindelijk lukt het de twee mannen om vijfenvijftig dagen na vertrek uit San Diego Fukushima te bereiken. Hiro is daarmee de eerste blinde zeiler die de Grote Oceaan is overgestoken. Hoe bijzonder deze prestatie op zichzelf al is, de hele onderneming was meer dan een oversteek voor hem. Hiro: "Na aankomst kon ik concluderen: ik had gelijk toen ik dacht dat dit een betekenisvolle reis voor me zou zijn. De ervaring heeft enorme impact gehad: op mijn inspiratie, zelfvertrouwen en geluk. Iedereen die dromen heeft, zou ik dan ook willen aanmoedigen die na te jagen. Probeer het opnieuw en opnieuw."

SPREKER

Hiro gebruikt zijn roerige levensloop om anderen te inspireren, als spreker. Zie zijn website Voyageofinspiration.com voor informatie, of neem contact met hem op via blind.yachtman@gmail.com.